

Den 7. februar 2025

Til kulturminister Jakob Engel-Schmidt

Kære Kulturminister Jakob Engel-Schmidt

By og Land Danmark har erfaret, at Slots- og Kulturstyrelsen ved et IT-udbud til et nyt register for fredede bygninger har skabt tvivl om, hvorvidt kommunernes data om bevaringsværdige bygninger i kommuneplanen fortsat skal registreres centralt. Vi har ved tidligere møder med Center for Kulturarv gjort opmærksom på, at vi ikke kan anbefale at adskille de fredede og bevaringsværdige bygninger, som for mange er et helt centralt værktøj i arbejdet med at sikre vores bygningskultur.

Indtil i dag er det forudsat, at de bygninger, der optages i kommuneplanen som bevaringsværdige, bliver registreret i den statslige administrerede database "Fredede og Bevaringsværdige Bygninger" (FBB). Der er således med databasen skabt en landsdækkende oversigt over de bevaringsværdige bygninger og registreringer i databasen, som er med til at give disse bygninger en status i offentligheden, der rækker langt ud over den - beskedne - beskyttelse, som optagelsen i kommuneplanerne giver.

Når en kommune i deres kommuneplan registrerer bygninger som bevaringsværdig, fremhæves bygningerne som en del af vores bygningsarv. Denne registrering er et væsentligt grundlag for yderligere beskyttelse gennem udarbejdelse af lokalplaner med bevaringssigte og andre beskyttende tiltag. Og det er en registrering, som langt de fleste kommuner i dag benytter.

Landsforeningen By og Land Danmark har i 2023 gennemgået samtlige 98 kommuneplaner med henblik på at skabe et overblik over kommunernes arbejde med bevaringsværdige bygninger i en kommuneplansammenhæng. Vores undersøgelse viser, at – udenfor hovedstadsområdet, hvor særlige forhold gør sig gældende – kun 10 kommuner ikke har optaget bevaringsværdige bygninger i kommuneplanen.

De resterende 70 kommuner, der har udpeget bevaringsværdige bygninger i kommuneplanen, anvender stort set alle FBB. Der er kun 8 kommuner, der har bevaret bevaringsværdige bygninger i kommuneplanen, hvor disse ikke er registreret i FBB.

Undersøgelsen viser desuden, at en lang række kommuner i selve kommuneplanen henviser borgerne til FBB med hensyn til en konkret oversigt over de bygninger i kommunen, som er bevaringsværdige.

FBB er i disse kommuner dermed *den eneste tilgang til oplysninger* om hvilke bygninger, der er bevaringsværdige i kommunen.

FBB bliver således *borgernes indgang til en oversigt* over de bevaringsværdige bygninger i kommunen. En oversigt som er afgørende betydning i borgernes engagement i forhold til bevaringen af vores bygningsarv ikke blot på kommuneplan, men også på landsplan.

FBB er også nødvendig i forhold til implementeringen af bygningsdirektivet

Klimaændringerne stiller nye krav til vores bygningsmasse. Skal vi bevare vores bygningskulturelle arv skal der ved energirenovering tages det nødvendige hensyn til de bevaringsværdige bygninger.

Uden det landsdækkende overblik over bevaringsværdige bygninger, som i dag findes i FBB, vil det kun vanskeligt være muligt at sikre den nødvendige balance mellem energirenovering og bygningsbevaring i den lovgivning, der skal føre til den nødvendige energirenovering. Energistyrelsen har desuden oplyst os, at de kun kan basere implementeringen af det kommende bygningsdirektiv på valide data om bygningsmassen:

Derfor er det vigtigt med opdateret og retvisende data i Slots-og Kulturstyrelsens database over kategoriserede fredede-og bevaringsværdige bygninger. (fra mødemateriale med ENS ang. Bygningsdirektivet EPBD).

En vedligeholdelse og opprioritering af FBB er således også en *væsentlig forudsætning* for en klimabaseret bygningsrenovering, der tager højde for vores bygningsarv.

Det er derfor med det med den største bekymring, at By og Land Danmark erfarer, at der er overvejelser omkring hvorvidt en efterfølger til FBB ikke længere skal rumme de allerede registrerede bevaringsværdige bygninger eller sikrer mulighed for et forsat fælles overblik over vores byggede kulturarv. Et overblik, som er helt afgørende i bevaringen og formidlingen. Vi mener, at der vil være stor risiko for, at overblikket over bygningskulturen tabes på gulvet, hvis ikke der fortsat er en central registrering.

Det er derfor vores opfordring, at Kulturministeriet sikrer denne del af kulturarven. Oprethold, opdater og udbyg FBB – det er en forudsætning for bevaringen af vores bygningsarv og for en bæredygtig klimapolitik.

Vi uddyber meget gerne ovenstående ved et møde.

Med venlig hilsen

Iben Bækkelund Jagd

Formand

By og Land Danmark